

System kontroli wewnętrznej w Millennium Banku Hipotecznym S.A.

I. Cele systemu kontroli wewnętrznej

Głównymi celami systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;

zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia cele szczegółowe systemu kontroli wewnętrznej uwzględniając następujące kryteria: zakres i stopień złożoności działalności Banku, zakres stosowanych przepisów prawa, poziom realizacji planów biznesowych, prawidłowość i kompleksowość procedur księgowych, jakość systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego, adekwatność i funkcjonalność systemu teleinformatycznego, struktura organizacyjna Banku, zakres czynności zleczonych podmiotom zewnętrznym.

II. Rola Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej

Zarząd Banku

Zarząd Banku projektuje, wprowadza i zapewnia funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się: funkcja kontroli, działalności Departamentu Zgodności oraz działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz stwarza odpowiednie ramy organizacyjne, finansowe dla ich niezależnego i sprawnego działania. Zarząd Banku zapewnia współpracę wszystkich pracowników w ramach systemu kontroli wewnętrznej, zwłaszcza z Departamentem Audytu Wewnętrznego i Departamentem Zgodności.

Zarząd Banku w ramach obowiązku projektowania zatwierdzania i wdrażania systemu kontroli wewnętrznej: zatwierdza kryteria wyboru i sam dobór procesów istotnych, wprowadza i zapewnia działanie funkcji kontroli, (na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne i cykliczne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów oraz raportowanie o wynikach tego monitorowania, zwłaszcza o wykrytych nieprawidłowościach).

Zarząd Banku efektywnie zarządza ryzykiem braku zgodności i zapewnia przestrzeganie Polityki Zgodności.

Zarząd Banku przekazuje do Rady Nadzorczej co najmniej raz w roku informacje o sposobie wykonywania swoich zadań.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór i dokonuje corocznej oceny wprowadzenia i zapewnienia funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej. W ramach nadzoru nad działalnością Banku, Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej uwzględniając informacje od Zarządu Banku, Komitetu Audytu Rady Nadzorczej oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego i Departamentu Zgodności.

Komitet Audytu Rady Nadzorczej

W zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej, Rada Nadzorcza wspomagana jest przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej, który monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem, realizację procesu sprawozdawczości finansowej, w tym współpracy z biegłym rewidentem, a także wykonywanie funkcji audytu wewnętrznego.

III. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej w ramach trzech linii obrony

System kontroli wewnętrznej w Millennium Banku Hipotecznym S.A. obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku. Jest on zorganizowany w ramach trzech niezależnych poziomów tzw. trzech linii obrony. Do każdej z linii obrony przypisane są jednostki organizacyjne Banku.

I linia obrony

Jest odpowiedzialna głównie za opracowanie, wdrożenie i stosowanie mechanizmów kontrolnych w ramach wykonywanych obowiązków służbowych i realizacji celów biznesowych oraz przeprowadzanie monitoringu przestrzegania mechanizmów kontrolnych. Pierwszą linię obrony stanowią wszystkie jednostki organizacyjne Banku, w tym właściciele procesów z wyłączeniem jednostek wskazanych w ramach drugiej i trzeciej linii obrony.

II linia obrony

Realizuje zadania w zakresie zarządzania ryzykiem oraz zadania wynikające z funkcji kontroli drugiej linii obrony (takiej jak niezależne monitorowanie oraz raportowanie o wynikach tego monitorowania), odpowiada za zapewnienie aktualnych informacji w matrycy funkcji kontroli oraz wspiera pierwszą linię obrony w osiąganiu celów systemu kontroli wewnętrznej. W skład drugiej linii obrony wchodzi jednostki odpowiedzialne za zarządzaniem różnymi rodzajami ryzyka występujących w Banku oraz Departament Zgodności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności.

III linia obrony

Trzecią linię obrony stanowi działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego, którego zadaniem jest w ramach wykonywanej niezależnej i obiektywnej działalności zapewniającej i doradczej, dostarczanie Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej Banku, w tym mechanizmów kontroli ryzyka oraz mechanizmów kontrolnych, jak również przysporzenie wartości i usprawnienie procesów funkcjonujących w Banku.

IV. Funkcja kontroli

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) wszystkie mechanizmy kontrolne zaimplementowane w procesach funkcjonujących w Banku, dostosowane do celów systemu kontroli wewnętrznej, stopnia złożoności procesów, ryzyka powstania nieprawidłowości oraz specyfiki Banku i posiadanych zasobów;
- 2) niezależne monitorowanie ich przestrzegania, które obejmuje weryfikację bieżącą, przeprowadzaną przed podjęciem czynności lub w ich trakcie, oraz testowanie, przeprowadzane dla czynności zakończonych lub poszczególnych zakończonych etapów tych czynności na wybranej próbie testowej przez pracownika tej samej jednostki lub jednostki zakwalifikowanej do tej samej linii obrony (testowanie poziome) albo pracownika drugiej linii obrony w odniesieniu do jednostki zakwalifikowanej do pierwszej linii obrony (testowanie pionowe).

3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcja kontroli obejmuje stanowiska, jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

V. Umieszczenie, zakres zadań, niezależność Departamentu Zgodności oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego

Departament Zgodności

W Banku funkcjonuje niezależna jednostka odpowiedzialna za zapewnianie zgodności - Departament Zgodności - nadzorowana bezpośrednio przez Prezesa Zarządu Banku, do którego kompetencji należy zapewnianie zgodności zgodnie z uchwałą Zarządu w sprawie wewnętrznego podziału kompetencji między członków Zarządu. Jednostka nie podlega łączeniu z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku, a pracownicy tej jednostki nie wykonują innych obowiązków niż wynikające z jej zadań.

W zakresie odpowiedzialności Departamentu Zgodności leży zarządzanie ryzykiem braku zgodności rozumiane jako ryzyko sankcji prawnych lub regulacyjnych, strat rzeczowych lub utraty reputacji, które mogłyby się stać udziałem Banku w wyniku nieprzestrzegania aktów powszechnie obowiązującego prawa, wymogów organów nadzoru, standardów rynkowych, norm wypracowanych przez organizacje branżowe odnoszące się do działalności bankowej, przepisów wewnętrznych oraz zasad etycznych.

W zakresie zapewniania zgodności uważa się następujące obszary działań za szczególnie istotne:

- 1) zapewnienie zgodności wewnętrznych aktów normatywnych Banku z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, wymaganiami formułowanymi przez organy nadzorcze, standardami rynkowymi, normami branżowymi i etycznymi,
- 2) przeciwdziałanie i zarządzanie konfliktami interesów,
- 3) ochronę informacji poufnych i ograniczanie transakcji osobistych związanych z Bankiem,
- 4) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności obejmuje identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie wielkości i profilu ryzyka braku zgodności. W celu zapewnienia zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa Departament Zgodności podejmuje szereg działań takich jak: informowanie o zmianach w przepisach prawa, nadzorowanie okresowego przeglądu wszystkich obowiązujących w Banku wewnętrznych aktów normatywnych pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami i standardami, analizowanie nowych produktów i usług, dokonywanie pomiaru ryzyka braku zgodności w procesach funkcjonujących w Banku, wydawanie opinii, formułowanie zasad postępowania i regulacji wewnętrznych, uczestnictwo w kluczowych projektach wdrożeniowych, czy też szkolenie pracowników.

Departament Zgodności jest odpowiedzialny również za wykonywanie zadań wynikających z realizacji funkcji kontroli w zakresie II linii obrony, w szczególności stosowanie mechanizmów kontrolnych, weryfikację bieżącą pionową i testowanie pionowe oraz raportowanie o ich wynikach, a także prowadzenie rejestru nieprawidłowości i utrzymywanie funkcjonowania matrycy funkcji kontroli poprzez zaprojektowanie szablonu matrycy oraz określenie wytycznych jej wypełniania oraz okresową weryfikację jakości i kompletności informacji zawartych w matrycy.

Departament Audytu Wewnętrznego

Departament Audytu Wewnętrznego w realizacji swej misji uwzględnia strategiczne cele i zadania organizacji określone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Proces audytu wykonywany jest według

Karty Audytu oraz Metodyki Audytu Wewnętrznego, propagujących międzynarodowe standardy audytu wewnętrznego i dobre praktyki sztuki bankowej.

Departament Audytu Wewnętrznego jest jednostką niezależną, podlegającą Prezesowi Zarządu Banku, a wyniki swych działań raportuje Zarządowi, Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Działalność Audytu Wewnętrznego jest działalnością planową, ciągłą, wynikającą z realizacji misji i celów oraz przyjętej strategii departamentu, opartą na rocznym planie audytu. Podstawę procesu planowania stanowi ocena ryzyka poszczególnych obszarów i procesów Banku, służąca identyfikacji podwyższonego ryzyka i wspomagająca określanie priorytetów oraz zasobów do realizacji zadań. Proces planowania uwzględnia konsultacje z kierownictwem wyższego szczebla oraz właścicielami kluczowych procesów. Roczny plan audytu zatwierdzany przez Radę Nadzorczą Banku, jest realizowany w podziale kwartalnym przez doświadczonych i wykwalifikowanych profesjonalistów.

Audyt wewnętrzny wykonuje niezależną i obiektywną działalność zapewniającą i doradczą. Działalność zapewniająca jest realizowana w ramach audytów procesu, funkcji niezależnego przeglądu, audytów prewencyjnych oraz postępowań wyjaśniających. Działalność zapewniająca obejmuje dokonywanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej we wszystkich obszarach aktywności bankowej. Departament Audytu Wewnętrznego w ramach badań audytowych systemu kontroli wewnętrznej, uwzględnia analizę matryc funkcji kontroli i bierze pod uwagę w szczególności wyniki oraz skuteczność i adekwatność weryfikacji bieżącej i testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez jednostki audytowane w ramach pierwszej i drugiej linii obrony.

Usługi doradcze mają na celu wspieranie organizacji w realizacji jej celów i świadczono są, o ile ich charakter nie zagraża niezależności, efektywności i obiektywizmowi działalności zapewniającej audytu wewnętrznego. Działalność doradcza jest podejmowana w odniesieniu do kluczowych, z punktu widzenia Banku, rozwiązań o charakterze systemowym i może obejmować kwestie związane z efektywnością i skutecznością funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem oraz kwestie ładu organizacyjnego.

Zapewnienie niezależności

Niezależność Departamentu Zgodności jak i Departamentu Audytu Wewnętrznego wynika wprost ze Statutu Banku. Jednostki te są bezpośrednio podległe Prezesowi Zarządu Banku, a kierujący jednostkami mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz zapewniony udział w ich posiedzeniach, a w szczególnych przypadkach także w posiedzeniach Komitetu Audytu Rady Nadzorczej.

Kierujący jednostkami powoływani i odwoływani są w specjalnym trybie wymagającym zgody Rady Nadzorczej, a odwołanie wymaga uprzedniego wysłuchania tych osób przez Radę Nadzorczą. Każda zmiana na stanowisku kierującego wymaga poinformowania Komisji Nadzoru Finansowego.

W stosunku do pracowników tych departamentów stosowane są mechanizmy chroniące pracowników przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę oraz szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach.

VI. Zasady corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności: funkcji kontroli, Departamentu Zgodności oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego, w ocenie uwzględniając:

- 1) informacje uzyskane od Zarządu Banku o wypełnianiu przez Zarząd obowiązków w zakresie systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) informacje zawarte w okresowych raportach od Departamentu Zgodności i Departamentu Audytu Wewnętrznego,
- 3) opinię Komitetu Audytu Rady Nadzorczej,
- 4) istotne informacje uzyskane od podmiotu dominującego,
- 5) ustalenia biegłego rewidenta,
- 6) ustalenia organów nadzorczych wynikające z przeprowadzonych przez nie czynności, istotne oceny i opinie podmiotów zewnętrznych,
- 7) istotne oceny i opinie podmiotów zewnętrznych.